

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Attaisnotie izdevumi

Saturs

Vispārīgie jautājumi.....	3
Attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem	11
Iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumi	14
Attaisnojuma dokumenti	18
Saistošie normatīvie akti	19

Vispārīgie jautājumi

Metodiskais materiāls sniedz palīdzību, kā piemērot attaisnotos izdevumus un aprēķināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk arī – nodoklis) apliekamo ienākumu.

Attaisnotie izdevumi ir personas maksājumi, par kuriem samazina ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, un tā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, var atgūt gada laikā par daudz samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Ir šādi attaisnotie izdevumi:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – sociālās iemaksas) un solidaritātes nodoklis;
- izdevumi par izglītību, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem, un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu;
- ziedojumi un dāvinājumi, tai skaitā Latvijas Republikas politiskajām partijām;
- iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumi;
- autoru izdevumi.

Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS) sadaļā "**Gada ienākumu deklarācija**" var sagatavot gada ienākumu deklarāciju, turklāt deklarācijā ir iekļauta visa VID rīcībā esošā informācija –no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, no ienākuma izmaksātāju iesniegtajiem paziņojumiem par fiziskajai personai izmaksātajām summām, privātajiem pensiju fondiem, apdrošināšanas sabiedrībām, kā arī izglītības un ārstniecības iestādēs veiktajiem maksājumiem.

Ja persona EDS vai ar mobilo lietotni "Attaisnotie izdevumi" gada laikā ir saglabājusi informāciju par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem (čeki, kvītis u.c. maksājuma dokumenti), tad arī šīs summas jau ir iekļautas gada ienākumu deklarācijā.

Mobilā lietotne "Attaisnotie izdevumi" tiks pilnveidota. Šobrīd tā ir izmantojama tikai iPhone tālruņos.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no tā atskaita sociālās iemaksas vai pēc būtības līdzīgus citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs veiktos maksājumus.

Gada laikā attaisnotajos izdevumos sociālās iemaksas iekļauj darba devējs, aprēķinot algas nodokli. Gada laikā pašnodarbinātie un darba ņēmēji, kurus nodarbina ārvalstu darba devējs Latvijā, sociālās iemaksas veic paši un, aprēķinot nodokli, paši atskaita sociālās iemaksas kā attaisnotos izdevumus.

Solidaritātes nodoklis gada laikā tiek maksāts sociālo iemaksu veidā, un, tāpat kā sociālās iemaksas, to atskaita, pirms aprēķina algas nodokli.

Attaisnotie izdevumi par ārstnieciskajiem pakalpojumiem un izglītību

No gada apliekamā ienākuma atskaita izdevumus par personas un viņa ģimenes locekļu:

- kvalifikācijas paaugstināšanu;
- specialitātes iegūšanu;
- interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem;
- medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu;
- veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem.

Persona var samazināt savu ar nodokli apliekamo ienākumu par saviem, kā arī savu ģimenes locekļu attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem.

Personas, par kurām var piemērot attaisnotos izdevumus, ir:

- vecāki, vecvecāki;
- bērni, mazbērni;
- laulātais;
- audzināšanā paņemts bērns, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (alimentus), arī tīkmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai;
- nepilngadīgs brālis un māsa, kā arī brālis un māsa, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku;
- brālis un māsa – personas ar 1.vai 2.grupas invaliditāti (piemēro no 2020.gada 1.janvāra);
- apgādībā esošu personu apgādājamie;
- aizbildnībā vai aizgādnībā esoša persona.

Attaisnotos izdevumus par **izglītību** un **ārstnieciskajiem pakalpojumiem** atskaita no gada ar nodokli apliekamā ienākuma pirms nodokļa aprēķināšanas. Attaisnotos izdevumus ienākumam piemēro, iesniedzot iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju, un deklarē tos deklarācijas D4 pielikumā.

Katras personas attaisnotos izdevumus drīkst atskaitīt no apliekamā ienākuma tikai vienreiz, nepārsniedzot maksimālo normu **600 eiro**.

Ārstnieciskie izdevumi ir:

- izdevumi par ārstniecības iestādē saņemtajiem **medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem**;
- veselības apdrošināšanas polises iegādes izdevumi;
- veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanas laikā izmantoto ārstniecības palīglīdzekļu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumi, par ko nemaksā no Nacionālā veselības dienesta līdzekļiem.

Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu **var ieskaitīt izdevumus par:**

- ✚ **olšūnu punkciju** (folikulu iegūšanu, izmantojot punkciju);
- ✚ **zobārstniecības pakalpojumiem** (ieskaitot zobu protezēšanu);
- ✚ **endoprotēžu un cita veida ar cilvēka organismu savienotu protēžu izgatavošanu un iegādi**, ja par to nav samaksāts no Nacionālā veselības dienesta vai citu personu līdzekļiem.

Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu **nevar ieskaitīt:**

- redzes asumu korigējošu optikas izstrādājumu (**brilju un lēcu**) iegādes izdevumus;
- izdevumus par **ārstniecības līdzekļu** (ārstniecisko preparātu, zāļu un vitamīnu), **medicīnas ierīču un preču** iegādi, izņemot veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanai izmantoto ārstniecības līdzekļu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumus, par ko nemaksā no Nacionālā veselības dienesta līdzekļiem.

Attaisnotajos izdevumos var iekļaut tikai izdevumus par tādiem pakalpojumiem, ko sniegusi **ārstniecības personu reģistrā reģistrēta persona ar ārstniecības personas sertifikātu**, kas apliecina, ka ārstniecības persona ir kompetenta patstāvīgi nodarboties ar ārstniecību (speciālista praksi) konkrētajā nozarē.

1.piemērs

Attaisnotajos ārstnieciskajos izdevumos var ieskaitīt izdevumus par vakcinēšanos, kuri ietver arī izdevumus par vienreizlietojamās šļircēs un vakcīnas iegādi.

Ja ir šaubas par konkrētā pakalpojuma atbilstību ārstnieciskajam pakalpojumam, VID var lūgt iesniegt papildu dokumentu, kas precizē sniegtā pakalpojuma veidu, vai ģimenes ārsta apliecinājumu (nosūtījumu) par minēto pakalpojumu nepieciešamību.

2.piemērs

Ja gada laikā ir bijuši izdevumi par mācībām augstskolā 600 eiro un nopirkta veselības apdrošināšanas polise par 250 eiro, tad ar nodokli apliekamais ienākums ir samazināms par 600 eiro. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme ir 20 %, un pārmaksātais nodoklis ir 120 eiro (20 % no 600 eiro). Jāņem vērā, ka saņemt atpakaļ no budžeta var ne vairāk par summu cik gada laikā samaksāts nodoklis.

Izdevumi par izglītību:

- izdevumi par **augstākās un visu pakāpju profesionālās izglītības** iegūšanu valsts akreditētās Latvijas Republikas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas (ieskaitot arī izdevumus par mācībām sagatavošanas nodaļās);
- izdevumi par **specialitātes iegūšanu** valsts akreditētās Latvijas Republikas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas;
- izdevumi par **apmācību darbā**, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai, kā arī zināšanu paplašināšanai;
- izdevumi par **profesionālās sagatavotības līmeņa paaugstināšanu**;
- izdevumi par **interesu izglītības programmu** apgūšanu bērniem līdz 18 gadu vecumam.

Lai izdevumus par interešu izglītības programmu atzītu par attaisnotajiem izdevumiem, personai, kura veic šādu apmācību, ir jābūt saņemtai atbilstoši licencei pašvaldībā. Izglītības iestāžu reģistrs ir pieejams tīmekļa vietnē www.viis.gov.lv, savukārt ar informāciju par piešķirtajām licencēm var iepazīties pašvaldību mājas lapās vai sazinoties ar pašām pašvaldībām.

Deklarējot izdevumus darbā nepieciešamo zināšanu paplašināšanai, kā arī izdevumus amatā vai arodā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, ir jāpievieno attiecīga izziņa no darba devēja, ka iegūtās prasmes ir nepieciešamas amata pienākumu veikšanai.

Izdevumi augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanai:

- ✚ par mācībām sagatavošanas nodaļās un sagatavošanas kursiem augstskolā;
- ✚ noteikto gada maksu izglītības vai mācību iestādē;
- ✚ par pirmreizējiem un atkārtotiem eksāmeniem;
- ✚ par pieteikšanos studijām.

Izdevumi par mācībām neietver:

- ✚ to mācību maksas daļu, kas paredzēta transporta izdevumiem uz mācību vietu un atpakaļ;
- ✚ izdevumus mājokļa īrei un tajā izmantotajiem komunālajiem pakalpojumiem;
- ✚ ēdināšanas izdevumus mācību laikā;
- ✚ izdevumus par augstākās un visu pakāpju profesionālās izglītības, kā arī specialitātes iegūšanu citā valstī (izņemot Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu) mācību iestādēs.

3.piemērs

Ja par mācībām ASV augstskolā samaksāti 6 000 eiro, minētos izdevumus neiekļauj attaisnotajos izdevumos.

Attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma "Attaisnotie izdevumi par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem" 5. un 6.ailē. Katram ģimenes loceklim aizpilda atsevišķu D4 veidlapu.

4.piemērs

20xx.gadā par mācībām Latvijas Universitātē J.Bērziņš samaksāja mācību maksu 900 eiro. Šos izdevumus norāda 20xx.gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumā šādi:

J. Bērziņš (11111111111) + Pievienot maksājuma dokumentu

Attaisnojuma dokumenta		Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja		Attaisnotie izdevumi					Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem			Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsūma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai	par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
20.01.20xx	112	00000000000	Universitāte	900,00	0,00		0,00	0,00				
20xx.gada attaisnotie izdevumi kopā				900,00	0,00	900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900,00	

Attaisnotie izdevumi personai gada laikā nedrīkst pārsniegt 600 eiro, un tie nedrīkst būt vairāk kā 50 % no gada laikā saņemtajiem ar nodokli apliekamajiem ienākumiem.

Par ģimenes locekļiem attaisnotajos izdevumos var ietvert izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, taču nevar iekļaut ziedojumus un dāvinājumus, tostarp politiskajai partijai.

Nodokli atmaksā, piemērojot 20 % likmi.

Ja attaisnoto izdevumu kopsūma vienai personai pārsniedz 600 eiro, izdevumu pārsnieguma daļu var attiecināt uz nākamo triju gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā.

Izglītības un ārstnieciskos izdevumus pārnes uz nākamajiem trijiem gadiem arī tad, ja nav ieturēts nodoklis.

Primāri atskaita ziedojumu un dāvinājumu summas (D4 pielikuma 10.aile). Ja šī summa ir mazāka par 600 eiro, iekļauj arī attaisnoto izdevumu summu par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem (D4 pielikuma 11.aile), bet tā, lai attaisnotie izdevumi kopā nepārsniegtu **600 eiro**.

5.piemērs

J. Bērziņš samaksāja par mācībām augstskolā 450 eiro, iegādājās veselības apdrošināšanas polisi par 100 eiro un veselības centrā "Imanta" samaksāja par medicīnas pakalpojumiem (daļa, ko nenosedz polise) – 14 eiro. No iepriekšējā gada ir pārnesti attaisnotie izdevumi 30,08 eiro. Tādējādi gada ienākumu deklarācijā attaisnotajos izdevumos iekļauj 594,08 eiro (limīts 600 eiro). Minētos izdevumus norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumā un D lapā šādi:

J. Bērziņš (11111111111)

+ Pievienot maksājuma dokumentu

x

Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi						Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem ①		Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma) ①	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai	par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	21.09.20 xx.	11	00000000000	APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBA	0,00	100,00		0,00	0,00			
2	11.07.20 xx.	223	00000000000	AUGSTSKOLA	450,00	0,00		0,00	0,00			
3	12.04.20 xx.	334	00000000000	VESELĪBAS CENTRS	0,00	14,00		0,00	0,00			
20xx gada attaisnotie izdevumi kopā					450,00	114,00	564,00	0,00	0,00	0,00	564,00	0,00
No iepriekšējiem gadiem pārnestie attaisnotie izdevumi ①												
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	0,00					0,00	0,00
					20xx.	30,08					30,08	0,00
Deklarācijā iekļaujамie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											564,00	
Kopā deklarācijā iekļaujамie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											594,08	

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8. ailes summa + D3 11. rinda + D3 ¹ 13. rinda)	1	15010,81
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5. aile - D2 6. aile - D2 8. aile) + D2 ¹ 5. aile)	2	0,00
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS	2. ¹	0,00
KOPĀ (1. rinda + 2. rinda + 2. ¹ rinda)	3	15010,81
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 6. aile + D3 1. 4. un 4. rindas summa vai D3 ¹ 2. rindas summa + neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā		0,00
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ((D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) – solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā)	5	1685,05
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	594,08

Ja gada laikā **nav ieturēts nodoklis**, izdevumus par izglītības un ārstnieciskajiem pakalpojumiem var pārnest uz nākamajiem trijiem gadiem vai uz iesnieguma pamata sadalīt starp ģimenes locekļiem, kuriem ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par šo ģimenes locekli.

6.piemērs

No personas gada laikā gūtajiem ienākumiem ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis – 90 eiro.

Personai ir bijuši attaisnotie izdevumi par izglītību 1 000 eiro. Savā gada ienākumu deklarācijā persona var iekļaut 600 eiro. Atmaksājamā summa būtu 120 eiro (20 % no 600 eiro), taču personai faktiski tiks atmaksāti 90 eiro, jo tā ir kopējā ieturētā nodokļa summa gadā. Atlikušo atmaksājamo summu – 30 eiro – persona (uz iesnieguma pamata) drīkst sadalīt starp saviem ģimenes locekļiem, kuriem ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par viņu.

Attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem

Attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem, tajā skaitā politiskajai partijai, atskaita no personas gada apliekamo ienākumu apmēra, tātad – deklarējot.

Attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem, tostarp politiskajai partijai, norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma "Attaisnotie izdevumi par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem" 8. un 9.ailē.

Attaisnotajos izdevumos ir ietverami ziedojumi vai dāvinājumi Latvijas vai citas Eiropas savienības dalībvalsts biedrībām, nodibinājumiem, reliģiskajām organizācijām vai sabiedriskā labuma organizācijām un budžeta iestādēm.

7.piemērs

Persona reliģiskajai organizācijai ziedoja 250 eiro. Šo summu norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 8.ailē "Attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem".

Ziedojumu vai dāvinājumu summas norāda gada ienākumu deklarācijā, kurai pievieno dokumentus, kas apliecina gada laikā veiktos ziedojumus vai dāvinājumus. Turklāt izdevumu ierobežojuma **pārsnieguma daļa** par ziedojumiem un dāvinājumiem **netiek attiecināta uz nākamajiem gadiem**.

Attaisnotajos izdevumos neiekļauj ģimenes locekļu veiktos ziedojumus un dāvinājumus, tajā skaitā politiskajām partijām.

Naudu vai citas lietas uzskata par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt noteiktas darbības par atlīdzību.

Deklarācijas D4 pielikumā primāri atskaita attaisnotos izdevumus par veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai (10.aile "Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem"). Ja ziedojumi un dāvinājumi nav bijuši vai to summa ir mazāka par 600 eiro, 11.ailē iekļauj attaisnoto izdevumu summu par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, bet tā, lai attaisnotie izdevumi kopā nepārsniegtu 600 eiro.

8.piemērs

J.Bērziņa gada apliekamais ienākums ir 14500 eiro. J.Bērziņš gada laikā ir:
- ziedojis budžeta iestādei – 200 eiro;
- ziedojis politiskajai partijai – 360 eiro;
- maksājis par dēla Edmunda studijām augstskolā– 1 500 eiro.

Gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumā 10. ailē J.Bērziņš norāda kopā 560 eiro. No iepriekšējā gada ir pārnesti attaisnotie izdevumi 121,50 eiro, līdz ar to attaisnoto izdevumu summa ir 600 eiro, bet 81,50 eiro pāriet uz nākamajiem gadiem. Dēla D4 pielikumā 11.ailē norāda 600 eiro, bet 900 eiro attiecina uz nākamajiem gadiem. Kopējā D lapā iekļaujamā attaisnoto izdevumu summa 1200 eiro.

Minētos attaisnotos izdevumus gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumos un D lapā norāda šādi:

J. Bērziņš (11111111111) + Pievienot maksājuma dokumentu x

Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi							Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem	Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	26.08.20xx.	112	00000000000	BUDŽETA IESTĀDE	0,00	0,00		200,00	0,00			
2	27.01.20xx.	322	00000000000	POLITISKĀ PARTIJA	0,00	0,00		0,00	360,00			
20xx. gada attaisnotie izdevumi kopā					0,00	0,00	0,00	200,00	360,00	560,00	0,00	
No iepriekšējiem gadiem pārmestie attaisnotie izdevumi												
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	121,50					40,00	
										Deklarācijā iekļaujamie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):		600,00

E. Bērziņš (22222222222) + Pievienot maksājuma dokumentu x

Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi							Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem	Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	16.03.20xx.	411	00000000000	AUGSTSKOLA	1500,00	0,00		0,00	0,00			
20xx.gada attaisnotie izdevumi kopā					1500,00	0,00	1500,00	0,00	0,00	0,00	600,00	
No iepriekšējiem gadiem pārmestie attaisnotie izdevumi												
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	0,00					0,00	
										Deklarācijā iekļaujamie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):		600,00
										Kopā deklarācijā iekļaujamie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):		1200,00

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 11.rinda + D3 ¹ 13.rinda)	1	14500,00
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2 ¹ 5.aile)	2	0,00
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS	2.1	0,00
KOPĀ (1. rinda + 2. rinda + 2.1 rinda)	3	14500,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 6. aile + D3 1.4. un 4. rindas summa vai D3 ¹ 2. rindas summa + neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā		0,00
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ((D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) – solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā)	5	2015,78
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	1200,00

Attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem nepiemēro, ja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ir ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu cilvēku kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīts cilvēks.

Iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumi

Attaisnotie izdevumi ir:

- **iemaksas privātajos pensiju fondos;**
- **Latvijas Republikā vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs reģistrētā apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas.**

Maksājumi nedrīkst kopā pārsniegt 10 % no gada ienākuma, bet ne vairāk kā 4 000 eiro gadā.

Maksājumi var būt veikti Latvijas Republikā vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos, tostarp Pan-Eiropas privāto pensiju plānos (PEPP) un apdrošināšanas sabiedrībās.

Attaisnotos izdevumus par iemaksām privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) atskaita no personas gada apliekamo ienākumu apmēra, tātad – deklarējot.

Sagatavojot gada ienākumu deklarāciju EDS, informācija no privātajiem pensiju fondiem un apdrošināšanas sabiedrībām jau ir iekļauta deklarācijā, ja vien šī informācija ir VID rīcībā.

Personas veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos vai apdrošināšanas prēmijas uzrāda gada ienākumu deklarācijas D lapas 2prim rindā, un tikai tad šie dati nokļūst 7.rindā "Attaisnotie izdevumi – privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu)" (nepārsniedzot 10 % un 4 000 eiro ierobežojumu) un deklarācijai pievieno maksājumu dokumentus.

9.piemērs

J.Bērziņa gada apliekamais ienākums ir 15 500 eiro.

Persona gada laikā ir:

- ***ziedojuši budžeta iestādei – 200 eiro;***
- ***samaksājusi par mācībām augstskolā – 800 eiro;***
- ***iegādājusies veselības apdrošināšanas polisi – 350 eiro;***
- ***iemaksājusi privātajā pensiju fondā – 100 eiro;***

- samaksājusi dzīvības apdrošināšanas prēmiju – 460 eiro.

Aizpilda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 5., 6. un 8.aili. D4 pielikuma 10. un 11.ailē norāda ziedojumu summu 200 eiro un par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem 400 eiro. Uz nākamajiem gadiem attiecina 750 eiro.

Savukārt iemaksas privātajā pensiju fondā un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus (100 eiro + 460 eiro) uzrāda gada ienākumu deklarācijas D lapas 2prim rindā, un tikai tad šie dati nokļūst 7.rindā.

Minētos izdevumus gada ienākumu deklarācijā norāda šādi:

J. Bērziņš (11111111111) + Pievienot maksājuma dokumentu X

Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja				Attaisnotie izdevumi						Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem	Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	21.09.20xx.	11	00000000000	APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBA	0,00	350,00		0,00	0,00			
2	11.07.20 xx.	223	00000000000	AUGSTSKOLA	800,00	0,00		0,00	0,00			
3	12.04.20xx.	334	00000000000	BUDŽETA IESTĀDE	0,00	0,00		200,00	0,00			
20:XX.jada attaisnotie izdevumi kopā					800,00	350,00	1150,00	200,00	0,00	200,00	400,00	750,00
No iepriekšējiem gadiem pārnestie attaisnotie izdevumi												
					20xx.	0,00					0,00	
					20xx.	0,00					0,00	0,00
					20:xx.	0,00					0,00	0,00
Deklarācijā iekļaujami izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											600,00	
Kopā deklarācijā iekļaujami izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											600,00	

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI	Nodokļa maksājuma deklarācija dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 11.rinda + D3* 13.rinda)	1 15500,00
Ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2* 5.aile)	2 0,00
▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELĪNĀJUMS	2* 0,00

D lapas 7. rindā iekļaujami izdevumi, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls

Iemaksa, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads	Pielikums
1 Iemaksa privātajā pensiju fondā	00000000000	Pensiju fonds	100,00	20 XX	[Faila izvēle] GID 2023.docx
2 Dzīvības apdrošināšanas līguma maksājums	00000000000	Dzīvības apdrošināšana	460,00	20 XX	[Faila izvēle] GID 2023.docx

KOPĀ (1. rinda + 2. rinda + 2. ¹ rinda)	3	15500,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 8. aile + D3 1.4. un 4. rindas summa vai D3 ¹ 2. rindas summa + neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā		0,00
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ((D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) – solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā)	5	1685,05
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	600,00
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5. ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi) 	7	560,00
KOPĀ (5. + 6. + 7.)	8	2845,05

Ja maksājumi privātajos pensiju fondos ir veikti ārvalstīs, tad, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, pievieno pensiju fonda vai apdrošināšanas sabiedrības izziņu un maksājumu dokumentus, kas apliecina šos maksājumus.

Dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas attaisnotajos izdevumos var iekļaut, ja dzīvības apdrošināšanas līguma, kas noslēgts, sākot ar 2018.gada 1.janvāri, darbības termiņš nav īsāks par **10 gadiem**.

10.piemērs

Persona samaksāja privātajā pensiju fondā – 600 eiro. Gada laikā saņemtais ienākums ir 5 000 eiro.

Iemaksas privātajā pensiju fondā norāda gada ienākumu deklarācijas D lapas 2.prim rindā, un tikai tad šie dati nokļūst 7.rindā "Attaisnotie izdevumi – privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmijas (ar līdzekļu uzkrāšanu)", un norāda tikai 10 % no apliekamā ienākuma, t.i., 500 eiro (10 % no 5 000 eiro), nevis visas veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā – 600 eiro.

Minētās iemaksas privātajā pensiju fondā norāda gada ienākumu deklarācijā:

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI						Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8. ailes summa + D3 11. rinda + D3 ¹ 13. rinda)						1 5000,00
ānvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5. aile - D2 6. aile - D2 8. aile) + D2 ¹ 5. aile)						2 0,00
▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS						2. ¹ 0,00
D lapiņas 7. rindīnā iekļaujami izdevumi, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls						
Iemaksa, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads	Pielikums	
1 Iemaksa privātajā pensiju fondā	00000000000	Pensiju fonds	600,00	2022	GID_2023.docx	X
KOPĀ (1. rinda + 2. rinda + 2. ¹ rinda)						3 5000,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI						
(D1 3. ailes kopsomma + D2 6. aile + D3 1.4. un 4. rindas summa vai D3 ¹ 2. rindas summa + neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas)						4 0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI						
solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā						0,00
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ((D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) – solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā)						5 527,00
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsomma)						6 0,00
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5. ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi)						7 500,00
KOPĀ (5. + 6. + 7.)						8 1027,00

Attaisnojuma dokumenti

Attaisnotos izdevumus var pamatot ar šādiem attaisnojuma dokumentiem:

- **kases čeku**, ja samaksa veikta skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem un kases čekā papildus obligātajiem kases čeka rekvizītiem ir norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods;
- **kases čeku un kases čekam papildus noformētu kvīti**, ja kases čekā nav norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods. Kases čekam papildus noformētajā kvītī jābūt norādītiem visiem obligātajiem attaisnojuma dokumenta rekvizītiem, kā arī kases čeka numuram un datumam un fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam;
- **numurētu un VID reģistrētu kvīti**, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā un pakalpojuma sniedzējs par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar numurētu un VID reģistrētu kvīti (piemēram, apdrošināšanas starpnieks, saņemot samaksu par pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) sniegtajiem pakalpojumiem);
- **kases ieņēmumu orderi**, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā iestādē, kura par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar kases ieņēmumu orderi (piemēram, apdrošināšanas sabiedrības par sniegtajiem pakalpojumiem);
- **apstiprinātu maksājuma uzdevumu vai konta izrakstu**, ja samaksa par pakalpojumu veikta ar pārskaitījumu (piemēram, izmantojot internetbankas pakalpojumus) vai iemaksājot skaidru naudu pakalpojuma sniedzēja (piemēram, izglītības vai ārstniecības iestādes) kontā kredītiestādē.

Ja maksājuma uzdevumā nav norādīts maksājuma mērķis, tad, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, papildus jāiesniedz arī maksājuma dokumentam atbilstošais rēķins (līgums) vai cits maksājuma mērķi apliecinošs dokuments.

Cilvēkam ir tiesības uz attaisnoto izdevumu iekļaušanu gada ienākumu deklarācijā arī tad, ja attaisnotos izdevumus par izglītību un medicīnas pakalpojumu izmantošanu ir samaksājis laulātais, bērns, mazbērns vai kāds no vecākiem vai vecvecākiem.

Deklarējot izdevumus par izglītības un specialitātes iegūšanu, kā arī veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā vai samaksātos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, nav nepieciešams iesniegt attaisnojuma dokumentus par minētajiem maksājumiem, ja izglītības iestāde, privātais pensiju fonds vai apdrošināšanas sabiedrība ir noslēgusi līgumu ar VID par informācijas nosūtīšanu elektroniskā formā un nosūtījusi nepieciešamo informāciju.

Ja ārstniecības iestāde, saņemot atļauju no klienta, ir atsūtījusi VID **e-kvīti** ar informāciju par ārstniecības iestādē veiktajiem maksājumiem, šī informācija automātiski tiek norādīta gada ienākumu deklarācijā. Ja informācija ar e-kvīti par izdevumiem ir iesniegta no pakalpojuma sniedzēja, tad cilvēkam pašam nav jāiesniedz maksājumus apliecinošus dokumentus.

Saistošie normatīvie akti

- Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli".
- Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.336 "Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem".
- Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība".
- Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumi Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība".
- Ministru kabineta 2010.gada 30.oktobra noteikumi Nr.662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots 2010.gadā

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 27.02.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"